

REDACȚIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Notizori nefranate nu se pri-
mesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSERATE
se primesc la Administrația în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚĂRI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenfeld & Emeric Len-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Szasbet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garzonă pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
si și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrația, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dăru în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 120.

Brașov, Sâmbătă 1 (14) Iunie.

1902.

Spionii lui Wlassics.

Sistemul de spionare organizat de ministrul de culte și instrucțiune publică Wlassics față cu școlile noastre confesionale, a ajuns la punctul său de culminare.

Nu mai pot bieții profesori români să-și petrecă aji liniștit nici măcar la un maiial școlar. Uneltele chîamate și nechîamate ale politice de desnaționalizare, se viră printre lume cu gândul preconcept de a descoperi comploturi în contra națiunii maghiare, și urmarea este, că toate le vîd întors, toate le vîd în colorii ostile, tot ce li-se năzăresce ei raportază hahamului dela Pesta, și beléua e gata.

Firește, că la un maiial școlar românesc se vorbește românesc, se cântă românesc și mic și mare își petrece cu inimă curată, fără de a bănuți nimic, fără nici un alt gând și o altă tendință, decât a-și petrece și a-se recrea, cum face totă lumea și cum se face în totă lumea.

Așa s'a întemplat și la maiialul din zilele trecute al școlărilor dela gimnasiul din Blăși.

Dér spionii neastîmpărați ai lui Wlassics, cu gândul mereu la comploturi, în fantasia lor aprinsă de ura fanatică, ce-i conduce, au privit la acest maiial ca la un caleidoscop plin de culori anti-maghiare, și ceea-ce au prins ei cu urechia, cântăcele școlărilor ce le-au audît răsunaînd icî colo ca semne ale veseliei lor, li s'au părut tot atâtea cântece dușmane statului maghiar.

Se n'țelege, că în dispoziția lor atîtată sufletescă spionii au vîdut și au audît și lucruri, ce n'au existat. Scornitura, că studenții dela gimnasiul superior ar fi mers la maiial cu ateguri naționale române și că ar fi cântat cântece dușmane statului, nu s'aputut zămisli, decât în fantasia lor turburată de ura națională.

Ne mirăm, că Wlassics nu vede ce nedemn și umilitor este pentru el, ca ministrul, să se ocupe de flecăniile unor denunțianți descreați.

Așa și în cazul de față — decă se va adeveri scirea, ce-o aduc unele foi șoviniste — ministrul instrucțiunii publice n'a avut alt lucru, decât a orîndui cercetare disciplinară contra corpului profesoral dela gimnasiul superior din Blăși, pentru nisece bérfituri ale unor turburatori de profesie a liniștei dintre popórele patriei.

S'a mai vestit, că s'au tras în cercetare penală trei studenți din clasa a VIII, pentru-că ar fi purtat msemne tricolore. Erăși vre-o arătare trasă de pěr pentru nimica.

Le e ușor denunțianților de-a califica orî și ce ca „contrar statului“, dér cei-ce au luat în serios bérfelile acestora, au rémas încă până acuma tot-déuna datorî cu dovada.

După informațiile noastre, e constatată până acum numai, că profesorii gimnasiali din Blăși au fost citați la solgăbirul de-acolo. dér au declarat, că acuzarea ce li-se face e nefundată și că ei nu se simt obli-

gați a da sémă în cestiunea de față, decât superiorității lor, Metropolitului. Mai e constatat, că Blașiul a fost inundat cu gendarmi.

Orî cum ar fi, e clar și invederat, că cel ce cantă cërta cu lumina, o și găsește când îi trebuie. E trist însă, decă ministrul școlărilor nu se sfiesce a procede astfel!

30 de voturi.

În 5 Mai 1900 sinodul eparhial al Aradului a ales pe protosincelul Vasile Mangra vicar episcopesc la Oradea-Mare cu 30 de voturi. Mai nainte cu un an fusese ales réposatul episcop Goldiș tot cu 30 de voturi și se scie, cum călugărul Mangra cu soții săi, călcând peste principiile naționaliste, se făcuseră atunci luntre și punte spre a scóte cu orî-ce preț din urnă pe Iosif Goldiș.

Erî sinodul eparhial electoral a ales tot cu 30 de voturi pe vicarul Vasile Mangra episcop al diecesei Aradului.

Ce coincidentă! Diceam la 1900: „Trei-deci și trei-deci! Să fie ore acésta numai o coincidentă întemplantore, orî că ea exprimă mai mult, confirmând o stare de lucruri, ce se învîrte în jurul unora și acestorași persoane?“

Astăđi nimenî nu mai póte sta la indoelă, că de fapt la Arad toate s'au petrecut și se petrec în sînul însoțirii, reprezentate prin cele 30 voturi, ce și-a luat nascere la 1899 cu ocaziunea alegerii episcopului Goldiș.

Resultatul de erî al scrutiniului marchéză numai continuarea pornirei de-atunci.

Conform statutului organic candidatul, care întrunesc maioritare și numai de un vot, este ales episcop. Numérul 30 a fost și acum cu noroc pentru Vasile Mangra. Constatând însă acésta, orî cât de de obiectivî și nepártinitorî am fi, nu putem să nu accentuăm, că numărul 30, în împrejurările date, mai indică și divisarea diecesei în doué tabere, care deja în cei trei ani din urmă a dat rezultate destul de triste și îngrijítóre.

Că acésta divisiune nu s'a putut repara nici de rëndul acesta și că cei 60 membri ai sinodului și-au stat față în față tot cu aceeași animositare, ca și înainte cu trei ani, toate acestea, pe lângă alte consideratiuni, fac, ca și asupra alegerii de erî se planeze un nor posomorit.

Dorințele noastre se ridică peste orî-ce consideratiuni de persoane și împrejurări, și în momentul acesta, la înălțimea marilor interese ale diecesei Aradului și ale bisericei române greco-orientale. De aceea dorim din suflet, ca soluțiunea finală a enigmei numărului 30 să fie mai favorabilă causei biserice și a națiunii, decât cum ar justifica temerile, ce le-a deșteptat în tot Românul bine simțitor acel nor posomorit, ce s'a arătat pe culmile Bihorului!

Alegerea din Arad. Până a puté aduce amênunte despre decursul sinodului electoral, dăm aici următórea scurtă informațiune:

Alegerea s'a făcut pe lângă o viuă interesare. Ea s'a început dimineța la óra 9 printr'un serviciu divin oficiat de Metropolitul Mețianu, asistat de archimandritul Hamsea, vicarul Mangra și protosincelul I. Pop. După liturghie Metropolitul a ținut o cuvântare mai lungă, recomandând membrilor Sinodului electoral dragoste și solidaritate. În numele Sinodului a răspuns N. Oncu. Protosincelul Ignatie Pop a declarat, că nu candidéză. După acéstu s'a început votarea. S'au dat 57 voturi. Mangra a căpétat 30, Hamsea 26 voturi; 1 vot s'a dat pentru Ig. Pop. Metropolitul a împártășit Sinodului rezultatul votării la óra 12³/₄. Mangra a ținut apoi o vorbire.

Cehii obstrucțiونيști. Telegrama din Viena anunță, că situațiunea în Austria se înrêutățesce din ce în ce mai mult. Tinerii-cehi vréu să continue opozițiunea lor în contra impositului pe biletele de căi ferate, fiind-că ministra-președinte Koerber nu vré să scie nimic de condițiile stabilite de Cehi. Condițiile acestea le tainuesc, ce-i drept, și până acum nu s'a audît nimic pozitiv asupra lor, decăt că *Cehii pretind dela guvern garanții politice și economice mai mari*. Se anunță, că ministrul ceh Rezek și-a dat demisiunea din cauza atitudinii intrasigente a Cehilor. Rezek își motivează demisiunea cu aceea, că pozițiunea sa în cabinet e imposibilă în urma atitudinii conașionalilor săi.

De altmîntrelea tratările cu Cehii continuă. Din cauză, că nu sunt prospecte pentru o clarificare grabnică a situațiunii, nu se scie nici aceea, când se va convoca dieta boemă. Situațiunea o încurcă și mai mult împrejurarea, că prințul Ferdinand Lobkowitz, referentul comisiunii din camera seniorilor, a declarat, că nu-și póte împlini funcția în sesiunea acésta.

„Naționalitățile“. Sub acest titlu d-l Barta Miklós scrie un prim articol în diarul „E-k“ din Cluși, în care spune buchile, verde și fără încunjur, tuturor naționalităților „trădătore de patrie“. Etă concludiunea d-lui Bartha:

„Timpul discuțiunilor pe hârtie a trecut. Legislația și guvernul trebuie să între acum pe terenul acțiunii. De trei-deci de ani discutăm fără rezultat. În loc să lucrăm, am raționat. Aceia, pe cari dreptatea, echitatea, egala tratare i-a putut căștiga, ni-au devenit frați. Într'aceea s'au înmulțit „sêlbatecii“, cari aședă mine sub liniștea și unitatea Ungariei. Unde? În *biserici, școli, bănci, presă și întruniri sociale*. A sosit timpul, să apucăm cestiunea de corne (!). Să întrăm pe terenul acțiunii și să smulgem uneltele din mâinile minierilor.“

Să vedem.

Acțiunea Rusiei. Sub titlul acesta „Cronica“ din București scrie următórele: „Redactorii diarului panrusist „Pravoslavnii Wostok“ ș-au ajuns scopul pentru care au creat acest organ. Grupul diplomaților de sub șefia lui Mansuroff, comitele Ignatief Golenișceff-Cutuzoff a biruit. Noul ambasador al Rusiei va fi un ortodox în înțele-

sul muscălesc. Un lucru însă credem bine a pune în evidență: s'a spus, că excelența sa d-l de Fonton a fost disgrățiat pentru singurul motiv, că e de religiunea protestantă; apoi decă ar fi așa, s'ar puté să mai rămăe tare și mare în sinodul rusesc d-l Sabler, locuitor de prim-procuror al sinodului ortodox, căci d-l Sabler e asemenea protestant și încă un fervent protestant? Ortodoxia n'a fost și nu este de cât o armă politică în mâinile Rusiei. Acesta este adevêrul. Prin urmare, decă se înlocuesce d-l Fonton, decă avem visita prințului Urusoff, să înțelegem, că este vorba de schimbarea politicei rusesce séu mai drept de o companie mai energică dictată de interese politice, cari decă ne pot scăpa pentru moment, le vom cunoșce în curênd. Rusia revine la politica veche a prințului Urusoff și a d-lui Hitrowo“.

Noul cabinet frances și „Liga pentru drepturile omului“. Liga „pour la défense des droits de l'homme“ din Paris, cunoscută din agitația sa nesăbuită în favorul lui Dreyfus, a trimis o adresă noului cabinet frances, din care luăm următórele:

„Comitetul central al Ligei pentru apărarea drepturilor omului și cetățenului, exprimă satisfacțiunea sa profundă, ce i-a causat-o numirea, ca membri aiș noului cabinet, a d-lor Combes și Chaumié, senatori, Trouillot și Doumergue, deputați, toți patru membri ai diferitelor secțiuni ale Ligei... Comitetul central trimite celor patru colegi expresiunea sinceră a urărilor și a încrederei sale.“

Etă decî patru miniștri membri, ai sindicatului, creat anume pe timpul afacerii Dreyfus, cu scop de a rehabilita pe un trădător. Cabinetul Waldeck-Rousseau era supranumit de naționalisti „Cabinetul Dreyfus“. Nu scim ce calificativ îi vor da actualului cabinet, în care șed deja patru membri amicii Evreilor, francmasonilor, și dușmanii religiunii și adevêratelor aspirațiunii ale națiunii francesce. Este interesantă însă constatarea făcută de Drumont, în numărul dela 9 Iunie a diarului său, că din cabinetul retras, Waldeck, Monis, Lanessan, Caillaux — fuseseră odinioară *elevi congreganiști* și totuși au năpăstuit congregațiunile. De aceleași idei este animat și actualul președinte al consiliului, deși mai mulți ani de zile a purtat reverenda nu numai ca seminarist, adecă elev, ci și ca profesor. D-l Combes a fost profesor la colegiul. Asonpțiونيștilor și a scris o teșă asupra s. Toma de Aquino, semnată cu numele: *L'abbé Combes*.

Banffy teoreticianul.

— Fine. —

Se vede din cele de mai sus, că în toate statele, — căci aji toate statele Europei tind a deveni state naționale, séu au devenit deja atari, — „ideea națională“ este dominantă. Din punctul de vedere al hegemoniei rasei maghiare, în interesul înjghebării statului maghiar național, este necesar, ca noi toți să fim pěrtrunși de „ideea națională“. Acela, care e bun patriot, și care vré să resolve în mod favorabil problema întemeiării statului național maghiar unitar, pěrtruns de „ideea na-

țională", trebuie să aprobe *politica națională maghiară exclusivistă șovinistă*, pusă față în față cu tendințele „cosmopolitice”, cari, propovăduind loialitatea și echitatea, favorizează numai tendințele naționalităților. „Este o nenorocire națională”, că acest curent nesănătos se străcără încetul cu încetul în singuraticile straturi ale opiniei publice și așî-mâne nici nu se mai scandalizează lumea, în urma căreia maghiarismul sucombă și nu poate ține piept cu naționalitățile sprijinite din afară. Acest mare pericol trebuie să-l înțelegă odată Maghiarii și rupând cu frasele vecinice ale tactului și ale echității, să aducă la valoare din toate puterile „ideea națională” față cu „tactul internațional.”

Etă. Germania, pătunsă de „ideea națională”, urmând cuvintele lui Bismarck: — „*Wo Macht, dort Recht*”, în vederea înjghebarii statului german unitar, duce la sfârșit germanizarea completă a Vențiilor cucerite încă pe la mijlocul secolului XII de către Albert Ursul, și rămași în număr foarte mic, și nu mai trebuie, decât foarte puțin timp, până vor dispărea și ultimele vestigii ale acelor popore slave, cari formau odinioară populația dominantă a Prusiei de așî și mai ales a Brandenburgului. „Ideea națională” face, ca mai bine de trei milioane de Poloni, un milion de Litvani, Venđi, Cehi, Moravi, Danezi, Frizi, Olandesi și Francesi, pe rând să devină Germani. Parte legile aduse, parte ordinațiunile ministeriale, parte „ideea națională” duce la sfârșit, că instrucția populară aproape exclusiv este germană, că prin colonisări germanismul cucerește teritoriile naționalităților și că prin ocolirea sistemului teritorial recruții naționalităților se trimit la regimentele curat germane. „Practica națională” este destul de forte, ca în ținuturile naționalităților întrebuintarea numirilor de localități negermane să fie interzisă oficial și scrisorile cu adresă negermană să fie refuzate.

Etă, cum înainteză acele state, în cari „ideea națională” este dominantă și nu „tactul național.”

Decă vrem să trăim, ca *stat unitar național maghiar*, atunci trebuie să ne pătundem odată de convingerea, că pentru rezolvirea problemei celei mari, este inevitabil necesar să enunțăm, să urmăm și să ținem curagioși și conșcienți aceea, ce ne prescrie „ideea națională.”

Brașov, 12 Iunie n. 1902.

D-l prof. N. Bogdan din Brașov, după-ce a trebuit să înghiță gălușca amară, ce și-a preparat-o însuși prin purtarea sa nedibace în afacerea întrunirii noastre confidentiale dela 11 Noemvre anul trecut, nu mai cuteză să iasă cu numele, căci declarațiunile france și categorice ale d-lor N. P. Petrescu și V. Sfetea, pe cari i-a chemat el însuși de mărturie, i-au făcut această imposibil.

Vine însă acum d-l N. Bogdan și vrând să se rehabiliteze cum-va, publică în „Tribuna Poporului” dela 10 Iunie st. n. o scrisoare scrisă de cinci înși cu data de 4 (17) Aprilie a. c. și adresată președintelui clubului nostru, scrisoare, care de sigur n'a fost menită a-se da publicității, din cauze, cum se va vedea îndată, bine întemeiate.

Tupilându-se înderătul acestei scrisori, B. lasă pe cei dela „Trib. Pop.” să fabrice o corespondență anonimă din Brașov. Firesce, că scrisoarea destăinuită publicului avea să servescă în această corespondență ca dovadă, că numai ceea ce a afirmat d-l Bogdan a fost exact și că cei-ce au susținut contrarul au spus neadevăr.

Am vré să scim de ce ar merita mai puțină credință nisce bărbați ca d-nii P. Petrescu și preotul V. Sfetea, cari nu numai că au avut un rol principal la această întrunire ca propunători și vorbitori, dér, provocați fiind de B., au dat în public declarațiunile lor conform realității, și până acum nimenea n'a cutezat să iasă pe arenă să-i combată?

Am vré să scim ca ce fel de dovadă pôte servi o scrisoare, în care câți-va înși își exprimă o dorință, basându-o pe-o premisă falsă?

Scrisoarea, despre care e vorba, subscrisă de d-nii: Dr. I. Blaga, Dr. V. Saftu, Ioan Aron, George Navrea și Sterie Stinghe, cere președintelui clubului să convoce pe alegători „pentru a discuta proiectul lucrat de comisiunea”, ce s'ar fi ales în 11 Noemvrie 1901 „pentru elaborarea unui proiect de organizare a clubului alegătorilor noștri din comitatul Brașovului.”

Este fals și neadevărât, că o asemenea comisiune s'ar fi ales la 11 Noemvre an. tr. c'un asemenea scop. Acesta au dovedit-o deja cu prisos d-nii Petrescu și Sfetea.

Decă totuși domnii, cari au semnat scrisoarea din cestiune, motivează cererea lor în sensul afirmărilor false ale d-lui Bogdan, nu ne-o putem explica altfel, decât că unii din ei pôte n'au cunoșcintă exactă despre lucru, ér alții au vrut să facă prin semnarea acelei scrisori numai un hatir colegului și prietinelui lor, care se vede că anume i-a rugat pentru acesta. Atăta scim sigur, că N. Bogdan a umblat pe la mai mulți ca să subscrie acea scrisoare, dér a fost refuzat.

Să fim însă scurți și să constatăm întâiu, că dintre cei subscrisi în scrisoarea desamintită, d-l prof. Dr. I. Blaga, după debutul prim al lui B. în „Trib. Pop.”, a declarat înaintea mai multora, că B. n'are dreptate, căci d-l Petrescu n'a propus în acea întrunire nici un fel de organizare, ci a cerut numai ca în viitor să ne adunăm mai de multe-ori și să desfășurăm astfel cât mai mare zel pe toate terenurile.

Mai departe constatăm, cu mărturia chiar a tuturor celor ce au fost de față la 11 Noemvrie anul trecut și sunt prietini adevărului, că Dr. Vasile Saftu a protestat chiar contra luării în desbatere a propunerii d-lui Petrescu pe motivul adus de presidiu, că întrunirea nu era competentă a lua decisiune validă în privința aceasta, și că a și părăsit apoi imediat întrunirea.

În fine suntem în pozițiune de a constata, că d-l G. Navrea a declarat asemenea clar și limpede, că lucrurile s'au petrecut așa cum le-a descris d-l N. Petrescu și n'a fost vorba de loc de „elaborarea unui proiect de organizare a clubului”. Mai mult, d-l G. Navrea, fiind solicitat de d-l N. Bogdan să subscrie acea scrisoare către președintele, l'a făcut atent pe B., că afirmarea despre „organizarea clubului” nu corăspunde adevărului, la ceea ce a răspuns N. Bogdan, că scrisoarea nu e menită pentru publicitate, ci e făcută numai pentru președintele și o pôte decă subscrie. D-l G. Navrea a subscris numai cu condițiunea, ca să nu se facă us în publicitate de acea scrisoare.

Cât pentru ceilalți doi subsemnați, d-l Sterie Stinghe, pe cât am aflat, n'a stat la întrunire până la sfârșit, ér d-l I. Aron nu scim cum a ajuns să subscrie acea scrisoare.

Unde rămâne dér dovada răsturnătoare, ce a cređut a și-o procura d-l N. Bogdan, dând pe mâna celor dela „Trib. Pop.” scrisoarea ce nu era destinată pentru publicitate, și care a fost divulgată pe cale ilicită?

Un cuvânt încă cu privire la club. Se susține în „Trib. Pop.”, că președintele nu a convocat clubul și acesta se susține de sigur cu consimțământul lui N. Bogdan, care scie prea bine, că scrisoarea, cu care a umblat el colindând, a fost pusă la postă în aceeași zi, când s'a întrunit clubul nostru, ca să ia măsuri pentru rectificarea listelor electorale.

Încât pentru observările frivole și ignobile, ce le fac cei dela „Trib. Pop.” la capătul corespondenței anonime, acestea prea dau pe față mânia lor pentru „*descurcarea celor petrecute la 1892*.”*)

*) Și eu 'mi-așî permite a mai adauge, că prea își aduc cu stilul neîntrecutului *Siciracheffendi*. — Culeg.

Maghiarisarea numelor în 1901.

Jupânul Telkes Simon, marele mâncător de nume nemaghiare, publică prin foile ungueresci o dare de sémă asupra rezultatelor, la care a ajuns în 1901 acțiunea pentru *maghiarisarea numelor*.

Din datele, ce le scôte la ivélă Telkes reiese, că anul trecut 2375 indiviđi au „petiționat” și, firesce, li-s'a dat voie să-și maghiarizeze numele. Resultatul acesta întrece cu 207 pe cel din anul 1900, dér e mai mic cu 865 decât în 1899, și cu 4347, decât în 1898, când și-au maghiarisat numele 6722 indiviđi.

Constatăm așa-dér, că în cei din urmă trei ani maghiarisarea numelor a făcut calea racului și d-l Telkes stă să se tragă de pěr de témă, că în anii viitor acțiunea pentru care se însufleșce așa de mult, are să recadă în starea dinainte de mileniu.

Dintre orașe Budapesta este, care se însufleșce mai mult de maghiarisarea numelor. Lucru firesc, căci dór' aici e metropola Jidovilor și a esistențelor dubii de tot felul, și tot aici e sediul reuniunii de maghiarisare a numelor.

Statistica arată, că după pozițiune și ocupațiune și-au maghiarisat numele în a II-a jumătate a anului 1901: minori 446, majoreni 20, preoți 4, călugăriță 1, profesori 6, învățători 20, soldați 7, gendarmi 33, polițiști 8, finanți 8, funcționari de stat 35, funcționari comitatensci, orașenesci, comunali 10, amployați de postă 11, amployați de căi ferate 47, medici 19, ingineri 7, arhitect 1, artiști 1, farmaciști 2, advocați 7, proprietari de pământ 5, administratori de moșie 4, pădurari 1, privatieri 3, comercianți independenți 53, calfe de comercianți 19, industriași ind. 33, calfe 23, funcționari privați 20, servitori și muncitori 21.

Reiese așa-dér, că contingentul relativ cel mai mare l'au dat minorii, studenți și școlari.

După *confesiune* au fost în a II-a jumătate a anului 1901: romano-cat. 335, gr.-cat. 10, gr.-or. 14, aug. ev. 80, reformați 16, *israeliți* 764, unitari nici unul.

Statistica lui Telkes constată, că poporul este, care mai mult se *înstrăinează* de acțiunea de maghiarisare a numelor; de aceea Jupânul Telkes apelază la învățători, solgăbirae, notari și la toți, cari trăesc în mijlocul poporului, să nu întârđie a face propagandă pentru maghiarisarea numelor.

Noi credem, că propaganda n'are să prindă.

O carte interesantă.

Les Magyars pendant la domination ottomane en Hongrie (1526—1722) par M. Albert Lefavre, ministre plénipotentiaire, 2 vol. Librairie académique, Perrin et C-ie. (Maghiarii în timpul dominațiunii otomane în Ungaria de Albert Lefavre).

Cetim în ȓiarul „*Le Temps*” din Paris:

„Dela fundațiunea dualismului, Ungaria, mai 'nainte puțin studiată, a furnisat materie pentru mai multe monografii interesante din mai multe puncte de vedere. Era însă totuși un subiect, pe care spiritele doritoare de a-se urca la isvórele rivalităților de rase aflătoare în conflict în monarchia habsburgică, a cărei problemă o formeză, îl regretau a nu-l vedea tratat într'un cadru exclusiv, cu amplórea și precisiunea necesară. E vorba de dominațiunea Turcilor, în regiunile dunărene și de peripețiile marelui ciclu istoric, ce se întinde dela desastrul din Mohaciú (1526) până la luarea Belgradului de către prințul Eugen (1717).

Un vechiú diplomat, d-l Albert Lefavre, a umplut acest gol, publicând sub titlul de mai sus o istorie, care ne espune, în cele trei perióde ale sale: cucerirea, rescularea, liberarea, evoluțiunea acelei crize, din care 'pentru a eși, i-au trebuit imperiului două secole și în cursul căreia sultanii, în întreprinderile lor contra Vienei, au fost secondați de defecțiunile cele mai neașteptate, precum și de antagonismurile religioase, rezultate din Reforma.

Însărcinat, în timpul carierei sale, cu diferite misiuni în Austria, autorul a pu-

tut pune în serviciul vastului său plan de studii o competență particulară, pe care a scit-o pe de altă parte a-o sprijini cu documentațiunea cea mai substanțială și cea mai sigură.”

ȓiarul „*La Roumanie*” din Bucureșd, reproducând recensiunea de mai sus, a daogă următoarele:

„D-l Lefavre, despre care e vorba, a petrecut de curând câte-va ȓile în Bucureșci. El este filoromán. Cartea lui a dispăcut foarte mult vecinilor Unguri. Se scie, că punctul lor de vedere, pentru a susține dreptul lor de a maghiariza pe toți locuitorii Ungariei, consistă în istoria pe care au fabricat-o în mod foarte dibac asupra continuității statului ungar, cuceritor al celor-lalte naționalități.

D-l Lefavre și-a dat mai ales silința a proba falsitatea acestei concepțiuni. El a arătat, cum vechiul stat ungar cuceritor a dispărut pentru tot-déuna din istorie sub loviturile otomane, nelăsând decât provincia vasală a Transilvaniei, în care Maghiarii constituiau o neînsemnată minoritate și cum actuala Ungarie a eșit în întregime și numai din triumfurile Habsburgilor asupra imperiului Ottoman. Apoi, decât-e vorba de cucerire, cucerirea s'a făcut de Habsburgi în profitul lor și nu în profitul uneia din rasele, pe cari le guvernează, și, în mod logic, în noua Ungarie creată de denșii nu este nici o rațiune pentru o hegemonie óre-care în profitul uneia dintre rasele, ce locuiesc în noua Ungarie. Etă pentru-ca cartea d-lui Lefavre este una din cele mai interesante și pentru noi, din care cauză o și recomandăm cetitorilor noștri.”

Apariția cărții, a cărei dublă recensiune o publicăm în cele de mai sus, a fost semnalată mai bine de-o lună de pressa maghiară, însoțită de cele mai aspre reproșuri la adresa lui Lefavre, cum venise la Cașovia să cerceteze prin hive și a fost primit cu bancheturi de Maghiari, ér acum răsplătesce cu atăta „ingrăitudine” ospitalitatea maghiară. ȓiarele ungueresci au pus atunci în vedere combaterea eficace a operei lui Lefavre, prin condeiele „autoritate” ale istoricilor maghiari.

SCIRILE DILEI.

-- 31 Mai n.

Principele moștonitor al României la Londra. Principele Ferdinand și principesa Maria vor pleca Lună sêra din Bucureșci spre a asista la încoronarea regelui Eduard VII. Principele și principesa vor fi însoțiti de d-l general Robescu, de d-na Zoe Rîmniceanu și de d-l maior Aurel Dumitrescu.

„**Corda Fratres**”. Președintii societăților studentesci din Bucureșci întrunindu-se sub președința d-lui Lucian Bolcaș, de comun acord au hotărît mutarea direcțiunii secțiunii „Corda Fratres” din Vienna la Bucureșci, pentru a se puté lucra cu mai multă libertate pentru realizarea scopului federației.

Procesul Novacovieiú. Curia din Budapesta a confirmat pedépsa de 2 luni închisóre și 200 coróne amendă dictată lui Novacovieiú de tribunalul din Deva, pentru discursul pronunțat la mormântul lui Iancu.

Polonii își string rëndurile. La Posen, nobilimea polonă din câteși trele împărățiile s'a adunat și a cugetat cum ar puté lucra și cu ce arme ar puté lupia în contra curentului de desnaționalizare, ce s'a deslântuit asupra némului lor. Arma alésă a fost *banul*. S'a hotărît fondarea unei mari bănci cu un capital de 125,000,000 franci (100,000,000 mărđi), având de scop ajutorul colonisărilor și împroprietărilor. Două bănci, una din Lemberg și alta din Varșovia, au subscris 26 milioane, ér restul a rămas a-se acoperi prin subscripție publică, fiind-că toți Polonii din totă lumea cer, ca să ia parte la lupta, ce s'a pornit spre a paralisa acțiunea guvernului german.

Din comitatul Aradului foile ungueresci aduc scirea despre descoperirea unei noue „tradări de patrie”. Inspector școlar Varjassy Arpad, cu ocaziunea inspectiei, ce a făcut-o la șcôla din Cavna, a

pe catedra învățătorului Cornel Mladin
carte de poezii. A cetit din curiozitate
poezie și cu grăză a observat, că era
antimaghiară⁴. Cetind mai departe s'a con-
stat pe deplin despre caracterul antima-
giar al volumului. Într-una din numitele
poezii erau cuvintele: „Să se scole na-
șca română și să strpescă câinii”. Poe-
ziele acestea le sciau elevii pe de rost, ér
de la înmulțirea nu o sciau (?) Inspectorul
de școală pe Mladin în cercetare disciplinară
și făcut în același timp și arătare cri-
minală contra lui.

Școlă maghiară în București. Foilor
maghiare li-se anunță din București, că
școala „Magyar Tarsulat” din capitala
românească desvoltă o activitate zelosă, și
de curând a luat hotărîrea, ca
pentru cultivarea Maghiarilor din România
să organizeze un spirit național, să înființeze acolo încă
școala primară. Neavând însă la dispo-
ziție mijlocele necesare, ei s'au adresat
guvernului ungar, cu rugămîntea a le
acorda o subvenție permanentă, după
exemplul altor state.

Cum serbeză Germanii din Csatád
poetul german Lenau? „S. D. T.”
Germanii din Csatád s'au lăsat a fi
conștienți de cătră șovinismul din Buda-
pesta. Serbarea împreună cu aniversarea
nașterii și a născerii poetului german Le-
nau va fi o demonstrație contra ger-
manismului. La serviciul divin se vor duce
muzicile marșului lui Rakoczy și dis-
cutarea festiv îl va rosti negatul Fr. Her-
zog (Herzog), care de repetite ori s'a
aratat ca disprețuitor al poporului, din
cauza s'a născut. Pentru-ca sermanii Șvabi
sunt totuși despre ce e vorba la jubi-
leul pompos, unde se va prezenta fără în-
chibăcică o cătă întrégă de diariști jidani din
Budapesta, un judecător dela tribunalul
de Timișoara le va vorbi în limba ger-
mană. Este semnificativ, că bieții locui-
tori din Csatád, spre a înălțura ori-ce bă-
răcie de solidaritate cu tinerii studenți
din Viena, au hotărît să-și boteze
noul stradal pe cum urmază: Strada
Kunath, Strada Petöfi etc.

Știința română la Paris. La Aca-
demia din Paris s'au prezentat de bărbății
științei române dela 1868 și până aci 119
lucrări originale, reprezentând fie-care
o descoperire a învățătorilor noștri.
Prima lucrare a fost a lui Bacaloglu. Trei
lucrări au fost premiate și recoman-
date cu câte 1500 franci și anume:
lui Asachi la 1886, a dr.-ului Babeș
comun cu Cornil la 1887 și a domni-
nului Dr. Pompilian la 1897. Aceste premii
s'au acordă mai cu greu lucrărilor străine.

Excursiunea reuniunii de cântări la
Din. Éta programul producțiunii, ce
va da Lună d. m. în Dîrste de cătră
reuniunea rom. de cântări; C. M. Hauptmann
„Cântecul voinicilor” și „Când vré o pîreche”;
G. Dima „Păstorul” și „Dor de călăto-
rie”; F. Mendelssohn: „Trei cântece po-
porești”; G. Dima: „Cucule cu pînă sură”
și „Mă-i dreptate”. S'au luat dispoziții, ca
reuniunii să se fie bine serviți la restau-
rația din Dîrste.

Confirmare. Cetim într'un diar din
București: D-l Octavian Pop a fost con-
firmat în funcțiunea de șef de secție la
școala ferate române. D-l Pop este originar
de Tohanul-vechiu.

Cununie. D-șora Viora Ignat din
București și d-l Ioan Ciordaș din Samoș-Dob,
vor serba cununia în 30 Iunie st. n.
la biserică gr. or. română din Beiuș.

„Pravoslavni Vostok” și Țarul.
Cătră țărâna trecută, cu prilejul aniversării
nașterii împărătesei Alexandra Teodo-
ra, redacția diarului „Pravoslavni Vos-
tok” din București a trimis o lungă tele-
gramă de felicitare Țarului Rusiei. Suve-
nirul rus a însărcinat pe trimisul său în
București ca să exprime mulțămirea sale
diarului „Orientului Ortodox”. Minis-
terul Rusiei și-a îndeplinit imperiala însărci-
nare, printr'o scrisoare adresată d-lui
Ștefan, chiar în ziua când începuse să-și

facă bagajele de plecare. Scrisoarea d-lui
de Fonton va apare în întregime, în vii-
torul număr al lui „Pravoslavni Vostok”.

Concertul reuniunii române de
cântări din Sibiu. Diarul german din Si-
biu scrie pe larg despre concertul reuni-
unii române de cântări din Sibiu. Estra-
gem din recenziunea diarului german ur-
mătoarele:

Partea narativă (Povestea rosei) a
cântat-o d-l Vasile Popovici din Brașov,
pe care îl cunoșcem din concertele ante-
riore de aici. Lui i-a pus deja în lăgân o
bună dină cheia de tenor. Vocea lui e
mică, însă môle, de un nobil sunet și se
mișcă cu o ușurință de individiat în înăl-
țime, însă tocmai din această cauză la în-
trebuințarea în regiunile mai jöse înclină
spre distonare în sus. Această voce rară
ar fi vrednică de îngrijirea cea mai mare
și de o cultivare mai departe. „Rosa” a
cântat-o d-șora Simonescu cu o intimitate
răpitoare și cu concepție poetică, ér vocea
de „alto” a d-șorei Cuntan în partidele
predate cu o siguranță covârșitoare ale re-
ginei dinelor, ale Martei și morăriței, au
produs mare efect. Aceleași dame au cân-
tot cu d-na Crișan spre mulțumirea pu-
blicului și celelalte soluri de sopran și
alto, duete și terțete. Din potrivă repre-
sentanții morarului și cioclului nu erau
încă maturi pentru concert. În afară de
program a mai cântat d-l Popovici „Du
bist die Ruh” de Schubert și „Mugur Mu-
gurel” de Dima. Ceea-ce ne-a rămas da-
tor în primul cântec, nî-a achitat în al
doilea din belșug, pentru care a și secerat
furtunose aplause. În partea a doua s'au
dat două numere din opera lui Kirchner
„Marióra”. „Doina”, a dat ocaziune d-șorei
Onișiu de a brila cu o intonațiune din
cele mai curate și o abilitate superioară
a organului vocii.

Inginerul silvic Pop, victima sël-
bătăciei Bulgarilor, se află grav bolnav
la spitalul din comuna Parachioiu.

Turcia a început să iscălescă con-
vențiunile comerciale, ce le are încheiate încă
de anul trecut. De-ocamdată Sultanul a
dat o iradea, ca să se iscălescă convenția
cu Serbia și este speranță, că o va iscăli
și pe aceea încheiată cu România.

Krüger. Sciri din Colonia anunță,
că acolo se consideră ca absolut sigur,
că Krüger nu se va întorce în nici un
cas în Africa-de-sud. Fostul președinte al
Transvaalului primese din totă lumea
mii de scrisori de părere de rău pentru
modul cum s'a încheiat pacea. El a de-
clarat, că de-ocamdată, va rămâne la
Utrecht.

Prințul Bulgariei la Petersburg.
La Peterhof a avut loc un prânz de gală
în onóra prințului Bulgariei. Municipali-
tatea din Petersburg a oferit prințului
daruri pentru fiul său, principele Boris.

O arestare. Irlandezul colonel Linch,
care a combătut în contra Angliei în rês-
boiul Sud-African, a fost arestat când
a debarcat într'un port al canalului La
Manche.

Fecunditate. Femeia Etila Thimen
din Dorohoi (România) a dat nascere la
4 copii de-odată, doi de sex masculin și
doi de sex feminin, aceștia din urmă au
murit. Atât mama, cât și cei doi băieți sunt
sănătoși.

Procesul lui Musolino. Din Roma
se telegrafază, că procesul lui Musolino
s'a terminat. Faimosul bandit a fost con-
damnat la muncă silnică pe viață.

Bătrânul Krüger a dat jos stégul
Transvaalului, care a fălăit atâta vreme
pe acoperișul casei sale.

Caiete de bilete de călătorie la
Paris. După ce, cele mai însemnate linii
ale căilor ferate din Franța au intrat în
circulația călătoriilor de turneu (Rund-
reise), acum se pot compune caiete de
bilete nu numai până la frontierele Franței,
ci până la Paris și alte orașe ale Franței.
Pentru informațiuni a-se adresa la biroul

orașenesc pentru bilete de călătorie, din
Brașov.

Môrtea unui milionar. Din Colonia
se telegrafază, că automobilul marelui
bancher și milionar Bleichröder ciocni-
du-se c'o trăsură, Bleichröder a căzut atât
de nenorocit, încât muri îndată.

O explicare. Relativ la scirea noastră
întitulată „Rănire” și publicată în numărul
de 61, observăm, că Nic. Bădițoiu, despre
care e vorba acolo, este lucrător la uzina
de gaz și locuiesce în strada „Podu Dra-
cului”. Bădițoiu mai este supranumit și
Pârțoiu.

Grindină năprasnică. Orașelul Ver-
boc (Ungaria) a fost bătuit de o teribilă
vijelie, urmată de o grindină. Ghiata pe
câmpuri era în grosime de un metru și
sămănăturile au dispărut de nu se mai
vede nici urmă de ele. Mai mulți oameni,
cari se aflau la munca câmpului, au fost
omorîți de această năprasnică grindină,
de-orece nu-și găsiseră loc unde să se re-
fugieze. Viile, de asemenea, au fost com-
plet distruse. Locuitorii nu mai au nă-
dejde și miseria ce-i amenință e teribilă.

Bilete de dus și întors la băile
Tușnad. La biroul pentru bilete de căl-
ătorie din Brașov se află bilete de dus și
întors pentru băile din Tușnad, valabile
pentru Dumineci și sârbători.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma
A. MOLL, liferant curții c. și r. din Viena
Tuchlauben Nr. 9 își recomandă amatorilor de
fotografie, articolele sale necesare pentru a fo-
tografia. La cerere trimite liste ilustrate con-
ținând prețurile. Depozite în Brașov la F. Jekelius,
F. Kelenen. Victor Roth farmaciști. Deutsch și
Tartler, D. Eremias nepoți.

Incoronarea din Londra.

Capitala imperiului britanic se pre-
gătesce pentru imposantele serbări de în-
coronare. Mai toate apartamentele celor
500 de oteluri din Londra au fost deja
oprite pentru diverși vizitatori din străi-
nătate. Ferestrelor caselor, din strădile pe
unde va trece cortegiul, se închiriază cu
sume enorme.

Cestiunea toaletelor și a costumelor
e una din cele mai palpitate, care face
pe pairii englesi să nu dormă multe nopți,
căci la mulți dintre dînșii bogăția de odi-
niară a ajuns un mit. Corónele de aur și
mantiile de purpură, căptușite cu hermelin,
sunt obligatorii. Numai cumpărarea acestor
lucruri cere sacrificarea unei mici
averi, mai ales decă-i vorba, ca hermeli-
nul să fie veritabil. Nu e însă esclusă po-
sibilitatea, ca să se vadă unii pairi și
soțiile lor venind îmbrăcați cu mantii și
coróne de teatru.

Un punct de atracție al programului
serbărilor e marea revistă a flotei dela
Spithead. În interval de câte-va césuri,
vor pleca într'acolo 64 de trenuri speciale.
Pentru-ca la o asemenea extra-ordinară
circulație se nu se întemple accidente, se
fac de pe acum călătorii de probă, de-
prindându-se personalul cu semnalele spe-
ciale.

Regina va avé adaptat la coróna ei
vestitul diamant Kohinoor. Tinéra ducesă
de Marlborough va purta un șirag de
mărgelă, al căror preț nici nu se pôte
calcula. Numai o singură perlă din acest
șirag a costat trei milioane de franci! Acest
șirag de mărgelă aparține odată Mariei
Antoanetta.

Regina a făcut atente pe damele ei
de curte, ca toaletele ce au să le îmbrace
în ziua de 26 Iunie, să și-le pregătescă
în Anglia. Cu toate acestea ea însăși, după
cum scrie „Figaro”, și-a comandat toaleta
în Paris. Toaleta va și fi espusă în Paris,
înainte de a-se trimite în Anglia.

Burii depunând armele.

Éta câte-va amănunte interesante
despre chipul cum s'a făcut în Heidelberg
depunerea armelor din partea Burilor:

Burii din districtele Standerton și
Heidelberg au depus armele înaintea ge-
neralului Bruce Hamilton. Era dimineața,

ceriul senin, aerul prósplet și curat. Din
depărtare se vedé apropiindu-se o trupă
mare de soldați. Mergeau încet spre o
farmă în apropiere de Houklop, au descă-
lecat și așteptau pe generalul Louis Botha.
Incurând sosi cu statul său major, pe un
tren separat, Bruce Hamilton și Botha. Pe
Botha l'au primit comandantul Alberts și
adjutantul Jooste, însoțindu-l la Burî. Scurt
timp în urmă un lung șir de cai și care
se postă în ordine, trecu peste linia ferată
și se opri. Mișcările lor erau perfecte, ca
ale unui regiment pe câmpul de eserciții.
Înainte mergeau călări comandantii în
frunte cu generalul Botha. La un semnal
conducătorilor, trupa întrégă se opri ca un
om. Burii s'au dat jos de pe cai și se pos-
tară fie-care lângă calul său. Generalul
Botha călări tăcut mai departe și ajun-
gând la Bruce Hamilton, conferi cu acesta
timp mai îndelungat. Botha se reîntorse
apoi éráși și comandă plecare. Ordinul fú
executat momentan și ómenii se postară în
semicerc, dinaintea celor doi generali. Ge-
neralul Botha se urcă pe o stâncă mică
și provocă pe ómenii lui, să asculte pe
generalul Bruce Hamilton, care rosti o
vorbire. Botha o tâlmăci. În vorbirea lui,
generalul engles díse:

„Întréga națiune englesă admiră cu-
ragiul, ce l'ati dovedit voi în rêsboiul, ce
s'a sîrșit norocos. Guvernului engles i-ar
plăce să vă transporte cât mai curând la
farmele noastre și vă va sprijini cu toate
mijlocele, ce-i stau la dispoziție. Am ve-
nit aici, ca să aud, că voi recunósceți de
domnitor legal pe regele Eduard VII, și
să vă salut, ca pe nisce frați”.

Generalul a esplicat apoi în ce chip
voesce guvernul engles să plaseze pe
Burî și cum are de gând a-i duce pe la
farmele lor. Înainte de-a pleca, exprimă
convingerea, că Burii vor fi supuși tot
atât de fideli regelui Eduard, pe cât de
credincioși au fost guvernului trecut.

După vorbirea această Burii s'au îm-
prăsciat, au luat cu mare poftă mîncarea
și cafeaua, ce li-s'a dat, și și-au hrănit și
caii. Ómenii și cai erau destul de puter-
nici, nu se vedé la ei urmele fatigiiilor
marí, ce le-au avut în decursul rêsboiului.
După mîncare, Burii au făcut o retragere
pe dinaintea lui Botha și Hamilton. Li-
niștiții au depus puscile, revolverele, și tot
ce aveau ca armament, apoi s'au suit pe
cai și s'au dus în Heidelberg. Erau cam
800. Bruce Hamilton și Botha s'au dus
apoi la Standerton, ca să asiste la depu-
nerea armelor din partea comandelor
Transvaalului de sud-ost. Burii sunt su-
prinși, că nu trebuie să depună armele
înaintea vre-unei trupe englese, ci numai
în fața unui general engles.

Insciințare.

Din incidente neprevădute și împre-
jurări nedelăturabile, adunarea generală a
reuniunii învățătorilor rom. gr. cat. din
jurul Gherlei, neputându-se ține la termi-
nul și locul indicat, în Mintiul-Gherlei, pe
17 Iunie, — pentru știință și acomodare se
aduce la cunoștința on. membri ai reuniu-
nei, cu acel adaus, că terminul convocă-
rei de nou se va publica la timpul său pe
cale competentă.

Gherla, la 6 Iunie st. n. 1902.

Pentru comitetul central al „Reu-
niunii învățătorilor gr. cat. din jurul
Gherlei”.

Ioan Papiu,
președinte.

Ioșif Damian,
secretar.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 12 Iunie 1902.

Hotel Pomul-verde: Peligrini, Fon-
tenoy antreprenori, Galați; Duschek, con-
trolor, Cluși.

Hotel București: Horak, căpitan
c. și r. T. Mureșului; Bretter, T. Mureșu-
lui; Roth Viena; Krauss, Kolbán, Körner,
Budapesta, toți voiagiiori.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,**

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

„**Cartea Plugarilor**“ s'eu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, creșterea vitelor etc. scrisă de **Ioan Georgescu**. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

„**Stupăritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începătorii și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de **Const. Dimian**, preot în Brețou. O carte de 164 pag. format mare 8°. Prețul cor. 1.60 (cu posta cor. 1.70)

Cartea stuparilor săteni de Romul **Șimu**. Cu mai multe ilustrații în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiuului. Prețul francoat 80 b.

Insoțirile de credit împreună cu însoțiri de consum, de vânzare, de viier, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de însoțiri, de **F. W. Raiffeissen**. **Edițiunea a V-a** Trad. de **Dr. A. Brode**. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

Grădina de legume, de **Ioan I. Negruțiu**, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e pe cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinuri din pome, de **Gr. Halip**, prof. Este o carte în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului cum este a-se face tot felul de vin din felurite pome. Prețul 40 b. (cu posta 45 bani.)

„**Bucătăreasa națională**“, carte de bucate a bucătăriei române, franceze, germane și ungare. Felul bucatelor sunt înșirate toate în ordine alfabetică după numele lor. Limbajul e ușor. Costă numai cor. 1.60 (plus 40 bani porto.)

„**Sfaturi de aur**“, pentru sătenii români de totă starea și etatea, de **Aron Boca Velcheranu**. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Îmbunătățirea stării sâtenului, de **Gr. G. Peucescu**. Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

Sz. 3167—1902.

tlkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Dr. Micu András végrehajthatónak Muntean Niculae és Catona Ananir végrehajtást szenvedő elleni 120 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbírószág) területén fekvő a lisszai 1040 sz. tljkvben Catona Ananie és Serban Mária nevéen álló 3842/1 hrsz ingatlanra 20 kor, továbbá a lisszai 269 sz. tljkvben ugyanezek és Serban Adam, Nicolae, Juon nevéen álló 532, 533 hrsz. ingatlanra 108 kor.

725/3	"	"	50	"	5997	hrs.	ingatlanra	41	kor.
736/1	"	"	9	"	649	hrs.	ingatlanra	21	kor.
904/2	"	"	8	"	1772	"	"	9	"
970	"	"	20	"	1815	"	"	15	"
1530	"	"	16	"	3347	"	"	16	"
1657	"	"	6	"	3444	"	"	39	"
2002, 2003,	"	"	22	"	3454	"	"	23	"
2118	"	"	6	"	3711	"	"	43	"
2413	"	"	18	"	3767	"	"	6	"
2478	"	"	6	"	3841	"	"	31	"
2874	"	"	39	"	3867	"	"	106	"
3153	"	"	96	"	4053	"	"	116	"
3484	"	"	18	"	5517	"	"	13	"
4073	"	"	55	"	5525	"	"	13	"
4394	"	"	4	"	5559	"	"	20	"
4664	"	"	10	"	5571	"	"	29	"
5141	"	"	14	"	5572/1	"	"	7	"
5294	"	"	5	"	6566	"	"	64	"
5866, 5867	"	"	19	"					

ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi Junius hó 26-ik napján délelőtt 9 órakor Lissza községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.

Fogarás, 1902 évi április hó 8-ik napján.

A kir. járásbírószág mint tlkvnyi hatóság.

Schupiter,
kir. aljbíró.

1 (511)

„Cultura și îngrijirea grăului“, de I. F. Negruțiu. Pr. 14 b.(plus porto 5 b.)

„Economia“, pentru școlile populare, de Teodoru Roșu. Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală“, de Teodor V. Păcățian. Pețul 40 bani (plus porto 5 b.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Iunie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.70
Renta de corone ung. 4%	97.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.—
Bonuri rurale ungare 4%	97.70
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	207.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	163.—
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hârtie austr.	101.50
Renta de aur austr.	120.95
Losuri din 1860.	153.15
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.93
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	709.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	689.—
Napoleondori	19.07
Mărci imperiale germane	117.35
London vista	240.35
Paris vista	95.25
Rente austr. 4% de corone	99.80
Note italiene	93.80

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Iunie n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.80	"	18.88
Napoleond'orf.	19.04	"	19.07
Galbeni	11.20	"	10.30
Ruble Rusesci	2.54	"	—
Mărci germane	117.25	"	—
Lire turcesci	21.40	"	21.50
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	"	102.—

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat s'eu lunare.

Sz. 3360—1902.

tlkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Fogarasmegye összesített árvaalap végrehajthatónak özv. Wobner Györgyné által képvis. Wohner Mária és János végrehajtást szenvedő elleni 1974 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. trvszék (a fogarasi kir. járásbírószág) területén fekvő, a 159, 160, 161 hrsz. ingatlanra 2191 kor., a 1964 hrsz. ingatlanra 17 kor. a 2179. 2180 hrsz. ingatlanra 17 koronában. ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi Junius hó 30-ik napján délelőtt 9 órakor a tlkvnyi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.

Fogarás, 1902 évi április hó 8-ik napján.

A kir. bíróság mint tlkvnyi hatóság.

Schupiter
kir. aljbíró.

(511),1—1

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subserierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai carbicioase la stomach și pânțete, în contra cărcelilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2.—

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de rēcăla. Prețul unei sticle originale plumbate, Corone 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corone 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală.

La depozite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekellus, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoșii, Deutsch & Tartier.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an . . . . 24 „	Pe un an . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an . . . . . 4 cor.	Pe an . . . . . 8 fr.
Pe șese luni . . 2 „	Pe șese luni . . 4 „
Pe trei luni . . 1 „	Pe trei luni . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“